

VALTIONEUVOSTON ASETUS VUODELTA 2022 MAKSETTAVASTA POHJOISESTA TUESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

Yleistä

Maa- ja puutarhatalouden tukijärjestelmä muodostuu Euroopan unionin kokonaan rahoittamista suorista tuista, osarahoittamista luonnonhaittakorvauksesta ja maatalouden ympäristökorvauksesta sekä EU:n tukijärjestelmiä täydentävistä kansallisista tuista. Pohjoiseen tukeen oikeuttavilla C-tukialueilla Keski- ja Pohjois-Suomessa keskeisimmät kansallisen tuen tukimuodot ovat pohjoinen tuki sekä luonnonhaittakorvauksen kansallinen lisäosa. Lisäksi pohjoisen tuen alueella maksetaan eräitä muita kansallisia tukia, kuten mehiläistalouden tukea.

Suomen liittymissopimuksen 142 artiklan mukaisesti Euroopan komissio, jäljempänä *komissio*, on antanut Suomelle luvan myöntää pitkäaikaisia kansallisia tukia sen varmistamiseksi, että maataloutta ylläpidetään pohjoisilla alueilla. Pohjoista tukea myönnetään erityisesti perinteisen alkutuotannon ja jalostuksen ylläpitämiseksi, maataloustuotteiden tuotannon, kaupan ja jalostuksen rakenteiden parantamiseksi, kyseisten tuotteiden markkinoille saattamisen helpottamiseksi ja ympäristönsuojelun ja maaseudun säilyttämisen varmistamiseksi.

Pohjoisen tuen maksaminen perustuu komission liittymissopimuksen 142 artiklan perusteella antamiin pohjoisen tuen päätöksiin. Vuonna 2022 tukea maksetaan Euroopan komission pohjoista tukea koskevan päätöksen C(2021)8773 perusteella.

Ukrainan sodan aiheuttaman markkina- ja tuotantohäiriötilanteen vuoksi sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen, kasvihuonetuotannon tuen ja puutarhatuotteiden varastointituen tasoa korotettaisiin. Tuotannon ongelmat johtuvat sodan aiheuttamista tuotantopanosten ja markkinoiden häiriöistä. Tuen korottaminen pienentäisi riskiä tilojen joutumisesta maksuvalmiusongelmiin ja helpottaisi tilojen taloudellista tilannetta.

Kaikkien edellä mainittujen tukimuotojen osalta ehdotetaan tuen määrää nostettavaksi.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2022 tai jos eduskunta hyväksyy vuoden 2022 toisen lisätalousarvion mainittua ajankohtaa myöhemmin, lisätalousarvion julkaisemisajankohdasta lukien.

Muutosehdotukset

Ukrainan sodan aiheuttaman markkina- ja tuotantohäiriötilanteen aiheuttamaa taloudellisen tilanteen heikkenemistä helpotetaan korottamalla tukea. Sekä sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettua tukea, että kasvihuonetuotannon tukea ja puutarhatuotteiden varastointitukea maksettaisiin korotettuina. Ukrainan sodan aiheuttaman markkina- ja tuotantohäiriötilanteen aiheuttamaa taloudellisen tilanteen heikkenemistä helpotetaan korottamalla tukea. Sekä sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettua tukea, että kasvihuonetuotannon tukea ja puutarhatuotteiden varastointitukea maksettaisiin korotettuina. Korotukset kyseisten sektoreiden pohjoiseen tukeen olisivat nyt esitetyllä muutoksella yhteensä 21 miljoonaa euroa. Huoltovarmuutta ja ruuan alkutuotantoa turvaten sika- ja siipikarjataloutta ja puutarhataloutta on tarkoitus tukea Etelä-Suomen AB-tukialueella EU-

markkinasäädöksiin perustuvan poikkeuksellisen mukautustuen avulla. Keskeisenä lähtökohtana on, että AB-tukialueen poikkeuksellinen mukautustuki ja C-tukialueen pohjoinen tuki muodostavat tukialueiden ja kohteena olevien sektorien välillä mahdollisimman tasapainoisen ja samalla tehokkaasti toimeenpantavan kokonaisuuden. Tuotannosta irrotettua tukea vuodelta 2022 korotettaisiin rajoitteen alittavien yksiköiden osalta 41-59 euroa viitemäärän yksikköä kohti. Rajoitteen ylittävien viitemäärän yksiköiden osalta korotus olisi 59-81 euroa viitemäärän yksikköä kohti. Korotus olisi laskennallisesti rajoitteen ylittävien yksiköiden osalta saman tasoinen kuin AB –alueella toteutettava mukautustuki. Kasvihuonetuotannossa korotus olisi pitkässä viljelyssä 8,7 euroa neliötä kohden ja lyhyessä viljelyssä 3,2 euroa neliötä kohti. AB –alueella maksettaisiin vastaava tuki neliötä kohti mukautustukena vuoden 2021 tuotannolle. Puutarhatuotteiden varastointituessa korotettaisiin koneellisesti jäädytettyjen varastojen tukea 4 euroa varastoitua kuutiota kohti. Vuonna 2022 pohjoisen tuen alueella puutarhatuotteiden varastoinnille maksettaisiin sama tuki kuutiota kohti kuin vuoden 2021 varastoinnille maksettaisiin tukea kokonaisuudessaan Etelä-Suomen kansallinen tuki ja mukautustuki huomioon ottaen.

Asetusluonnoksesta on pyydetty lausuntoa valtiovarainministeriöltä, Ruokavirastolta, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten Maaseutu- ja energia -yksiköiltä, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.:ltä, Pro Agria Keskusten Liitto ry:ltä, ProAgria Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä, Kauppapuutarhaliitto ry:ltä, Puutarhaliitto ry:ltä ja Hedelmän- ja marjanviljelijäin liitto ry:ltä. Lausuntoaika lyhennettiin kahteen viikkoon maksuaikataulujen varmistamiseksi. Valtiovarainministeriö ilmoitti, että sillä ei ole lausuttavaa asiaan ja Ruokavirasto, MTK ry ja Kauppapuutarhaliitto ilmoittivat, että niillä ei ole lausuttavaa asetuserinnuksesta. SLC ry tuki asetuserinnosta siltä osin kuin se koskee kasvihuonetuotannon tukea ja puutarhatuotteiden varastoinnin tukea. Sen sijaan siltä osin kuin asetuserinnos koskee sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen korottamista, SLC rf toteaa, että ei sikatalouden osalta ei asetuserinnos johda oikeudenmukaiseen tuen jakautumiseen tilojen kesken. SLC huomauttaa, että vain 50 % aktiivisesta siantuotannosta on pohjoisen tuen piirissä vuoden 2007 vahvistettujen viitemäärien johdosta. Investoinnit tilat eivät tältä osin pääse käsiksi huoltovarmuuspakettiin. SLC toteaa lukuisia kertoja esittäneensä vuoden 2007 viitemäärien päivittämistä paremmin nykyistä tuotantoa vastaaviksi. SLC esittääkin tuen maksua esimerkiksi eläinten hyvinvointituen muodossa. Lisäksi SLC esittää tuen maksun mahdollisimman nopeaa toteuttamista.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2022 tai jos eduskunta hyväksyy vuoden 2022 toisen lisätalousarvion mainittua ajankohtaa myöhemmin, samaan aikaan kuin talousarvio hyväksytään.

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotus nostaa pohjoisen tuen määrää 21 miljoonalla eurolla verrattuna valtioneuvoston asetuksella 81/2022 päätettyyn määrärahan käyttöön. Valtion talousarvion momentilla 30.20.40 (maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki) on vuonna 2022 osoitettu varat yhteensä 330,20 miljoonan euron suuruiseen maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen. Tämän lisäksi valtion vuoden 2022 toisessa lisätalousarviossa momentille 30.20.40 on esitetty 22 miljoonan euron lisäystä. Muut momenteilta 30.20.40 rahoitettavat kohteet huomioon ottaen määrärahan arvioidaan riittävän ehdotettuun tarkoitukseen.